

12. TĒMA 14.–20. MARTS

GUDRĪBAS PAZEMĪBA

Sabata pēcpusdienai

NEDĒĻAS PĒTĪJUMIEM:

Sak. 30. nod., Lūk. 18:9-14; Īj. 38-40:2, 1. Jāņa 1:9, Atkl. 3:14-18, Ps. 104:24.

ATMIŅAS PANTS:

“Laimīgi garā nabagie, jo viņiem pieder Debesu valstība.” (Mat. 5:3)

Bībelē pazemība ir svarīgs tikums. Vislielākais pravietis Mozus ir aprakstīts kā vispazemīgākais cilvēks, kas jebkad ir dzīvojis (4. Moz. 12:3). Saskaņā ar Mih. 6:8, galvenais pienākums, ko Dievs sagaida no cilvēkiem, ir “pazemībā staigāt ar Dievu”. Arī Jēzus uzsver, ka pazemība ir ideāls, ko kristietim vajadzētu pieņemt: “Tad nu ikviens, kas pats top pazemīgs kā šis bērniņš, ir lielākais Debesu valstībā.” (Mat. 18:4)

Galū galā, par ko gan cilvēks varētu lielīties? Katrs elpas vilciens, katrs sirdspuksts, katra dāvana, ikviens talants nāk tikai no Dieva, kurā “mēs dzīvojam un kustamies, un esam” (Ap. d. 17:28). Krusta gaismā pat visa mūsu taisnība ir kā “sārņainas drānas” (Jes. 64:5), kā tad mēs varam lielīties?

Šajā nedēļā Sakāmvārdi runās par pazemību. Ņemot vērā mūsu situāciju, cik dīvaini būtu, ja mēs būtu citādi, nevis pazemīgi.

Lūdzu, iepazīsties ar šīs nedēļas tēmu, lai sagatavotos Bībeles izpētei 21. martā!

Kā tu domā, kas tu esi?

Izlasi Sak. 30:1-3, 32, 33! Kas šeit ir pateikts? _____

Sevis noliegums, kas redzams šajos pantos, ir diezgan liels pretstats pierastajai ķēniņu sevis paaugstināšanai senajos Tuvajos Austrumos – viņiem bieži patika lielīties ar savu gudrību, sasniegumiem un militārajām uzvarām. Par pašu Sālamanu ir teikts, ka viņš bija “bagātākais un gudrākais starp visiem zemes ķēniņiem” (1. Ķēņ. 10:23, Māc. 2:9). Un tad, protams, ir ķēniņš Nebukadnēcars, kas pasludināja: “Vai gan es neesmu šo lielo Bābeli uzcēlis, kur dzīvot ķēniņam, ar savu lielo spēku un vareno slavu?!” (Dan. 4:27)

Tā kā mūsu autors saprot pats savu nezināšanu, viņš lielīšanos sauc par dumjību. Ebreju vārds, kas tulkots kā “dumjš”, ir “nabal”. Tas ir Nābala vārds, kura uzvedība arī bija paraugs muļķīgam lepnumam (1. Sam. 25). Šāda lielīšanās, kas ietver lepnumu, arī ir iespēja tikt pazemotam un tādējādi var izraisīt dusmas un nesaskaņas. Arī apustulis Pāvils dažus savas draudzes locekļus sauca par “muļķiem” – tos, kas sevi uzskatīja par gudriem un vēl pie tam lielījās ar to (2. Kor. 11:18, 19).

Izlasi Lūk. 18:9-14! Kāpēc ir vieglāk būt farizejam, nekā daži domā? Ko mēs varam darīt, lai neiekristu tajās pašās lamatās pat visizsmalcinātākajos veidos? _____

Tev vajadzētu izjust žēlumu pret cilvēkiem, kas lielās (parasti ar to tiek aplāta nedrošība); tas parāda, ka viņi patiesībā ir paši sevi pieviluši un nepazīst sevi.

Dieva paziņšana?

Lepnums mostas tajos, kas nepazīst Kungu personīgi. Pretstatam – cilvēks, kas dzīvo savienībā ar Dievu, būs pazemīgs, jo viņš pastāvīgi ir kopā ar Kādu, kas ir bezgalīgi lielāks nekā kāds no mums. Domājot par universa lielumu, mums jāsaprot, ka mēs pielūdzam To, kas ir radījis šo universu, un ka šis pats Dievs cieta pie krusta Jēzus personā mūsu dēļ – ja savā prātā paturam šīs domas, ir grūti iedomāties, ka mums ir jācinās ar lepnumu.

Izlasī Sak. 30:3-6! Ko šie panti mums stāsta par Dieva spēku, majestāti un noslēpumu? _____

_____

Izteiciens “pazīt Svēto” ir jāsaprot kā “zināšanas par Dievu”. Tad tiek uzdoti pieci retoriski jautājumi, kas liek mums atzīt, ka mēs patiesībā lielā mērā neizprotam Dievu.

Izlasī šos jautājumus Sak. 30:4! Kādu izaicinājumu tie mums sagādā? ____

_____

Tā kā Dievs ir Radītājs (pirmie četri jautājumi), Viņš ir daudz augstāks par mūsu izpratni (piektais jautājums). Ījaba grāmatā Dievs izaicina Ījabu ar līdzīgiem jautājumiem, lai viņš saprastu, ka nevar aptvert Dievu un Viņa ceļus (Īj. 38-40:2).

Fakts, ka Dievs ir Radītājs un ka mēs nevaram Viņu pilnībā izprast, sniedz mums izšķirošu mācību par to, kā mums vajadzētu uzņemt Viņa rakstīto atklāsmi. To zinātnieki ir taujājuši vienmēr. Kas mēs esam – mūsu izpratne pat par visvienkāršākajām lietām dabā ir aizmiglota un noslēpumu pilna –, lai izaicinātu Dieva Vārdu, pat tajās vietās, kas mūs mulsina un traucē?

Pārdomā radīšanas grandiozumu un noslēpumu pašu par sevi! Ko tam vajadzētu mums liecināt par Radītāja noslēpumaino dabu un grandiozumu? Kāpēc šim noslēpumam vajadzētu būt mūsu mierenājumam un cerībai? ____

_____

Ne par daudz, ne par maz

Šis pants (Sak. 30:7-9) satur vienīgo lūgšanu Sakāmvārdu grāmatā. Tā nav nejaušība, ka šis lūgums seko uzreiz pēc Dieva kā lielā Radītāja apstiprinājuma (Sak. 30:4) un Viņa uzticības apsolījuma (Sak. 30:5).

Izlasi Sak. 30:7-9! Kāpēc kādam vajadzētu uzdot šos jautājumus? _____

Pirms mēs lūdzam Dievu pēc kaut kā, ir svarīgi pārliedzināties, ka mūsu attiecības ar Viņu ir nokārtotas. Ja mēs melojam, tad rīkojamies tā, it kā Dievs, kas zina visas lietas, nemaz neeksistētu. Tāpēc grēku atzīšana ir priekšnoteikums piedošanai (1. Jāņa 1:9). Mēs nevaram piekrist Dievu. Viņš redz mūs tieši tādus, kādi mēs esam. Lūgšanas poza, guļot kā miris pīšļos (Vdz. 3:29)*, atklāj ne tikai godbijību un pazemību, bet parāda arī garīgā kailuma apziņu Viņa priekšā.

Sak. 30:8 autors lūdz, lai Dievs "nepiešķir" ne nabadzību, ne bagātību. Pirmā reize, kad darbības vārds "piešķirt" ir lietots Bībelē attiecībā uz cilvēkiem, tajā ir runa par Dieva uztura dāvanu (1. Moz. 1:29). Tāpēc daudzās kultūrās uzturs tradicionāli ir saistīts ar lūgšanu. Šī pamatvajadzība, kas padara mūs atkarīgus no Dieva Radītāja, noliek lūgšanu mūsu izdzīvošanas pamatā.

Abi lūgumi nav izteikti tikai ar mērķi līdzsvarot cilvēka raksturu. Tie saplūst vienā mērķī: lai pagodinātu Dievu. Ja mums ir par maz, tad varam sākt zagāt un aizvainot Dievu. Ja mums ir par daudz, mēs neizjūtam vajadzību pēc Dieva un varam sākt pat noliegt Viņa eksistenci. Tomēr ir vērts atzīmēt, ka tikai otrā situācija var aizvest mūs prom no Dieva. Pirmā visdrīzāk saglabās mūsu saikni ar Viņu.

Kunga lūgšanā ietverts tāds pats divkāršs lūgums: (1) "Mūsu dienišķo maizi dod mums šodien." (Mat. 6:11) Šeit ir runāts par mūsu vajadzību nodrošināšanu un neko vairāk. (2) "Neieved mūs kārdināšanā" (Mat. 6:13) izsaka rūpes par mūsu vajadzībām.

Padomā, cik atkarīgs tu esi no Dieva! Kā šī absolūtā fakta paturēšana prātā palīdz tev pieaugt ticībā? Kādas briesmas rodas, ja mēs aizmirstam šo atkarību? _____

*Vaimanu dziesmas, iepriekšējos tulkojumos Jeremijas raudu dziesmas.

Augstprātīgā rīcība

Tieši tāpat kā pazemība ir pozitīva un nes svētības, tās trūkums ir bīstams un nes lāstu. Pēc tam, kad Sak. 30. nodaļa ir izcēlusi pazemības tikumu, parādot tās ieguvumus un augļus, ir sniegts stingrs brīdinājums par briesmām, ko rada lepnums.

Vecāku nolādēšana (Sak. 30:11, 17). Agūrs sāk ar šo kategoriju, jo tā ir visistākā augstprātība, ja bērni nicina savu dzīvības devēju. Zīmīgi, ka vecāku godāšana un svētīšana ir vienīgais bauslis, kas saistīts ar dzīvības apsolījumu (2. Moz. 20:12, Ef. 6:2, 3), bet par tā pārkāpšanu draud nāvessods (2. Moz. 21:15, 17).

Paštaisnība (Sak. 30:12, 20). To grēcinieku stāvoklis, kas sevi uzskata par taisniem, ir slikts, jo viņi paliks savos grēkos, domādami, ka ir šķīsti un ka viņiem piedošana nav vajadzīga. Tāpēc grēka atzīšana ir pamatā piedošanas saņemšanai (1. Jāņa 1:9). Laodiķiešiem, kas apgalvo, ka ir bagāti, gudri un labi gērbusies (lai gan patiesībā viņi neapzinās, ka ir nabagi, aklī un kaili), ir dots padoms lūgt no Dieva līdzekļus viņu nožēlojamā stāvokļa uzlabošanai (Atkl. 3:14-18).

“Šeit ir atainoti cilvēki, kas lepojas ar savām garīgajām zināšanām un priekšrocībām. Bet viņi nav atsaukušies uz nepelnītajām svētībām, ko Dievs pār viņiem ir izlējis. Viņi ir dumpīgi, nepateicīgi un aizmirst Dievu, bet Viņš tik un tā izturas pret tiem kā mīlošs, piedodošs tēvs pret nepateicīgu, untumainu dēlu. Viņi ir pretojušies Viņa žēlastībai, ļaunprātīgi izmantojuši Viņa dotās priekštiesības, bijuši nevērīgi pret Viņa sagādātajām iespējām un apmierināti grimuši pašapmierinātībā, nožēlojamā nepateicībā, tukšā formālismā un liekulīgā izlikšanās.” (E. Vaita “Ticība un darbi” 83. lpp.)

Necienīga izturēšanās (Sak. 30:13, 14). Augstprātīgo raksturojums nav jauks. Lai gan viņiem sejā ir lepns skatiens, augstprātība nepaliek tikai tur: tā atklājas nicinājumā pret tiem, ko viņi uzskata zemākus par sevi. Salīdzinājums ar “dzerokļiem” un “zobiem” (Sak. 30:14) parāda, cik slikta ir viņu rīcība.

Padomā, kā tu esi izturējies pret citiem, īpaši pret tiem, pār kuriem tu esi juties pārkāps (lielākajai daļai no mums reizēm ir šādas jūtas, vai ne?!). Kā tu vari padarīt šo rīcību pareizu? Kā tu vari parādīt pazemību, kas nepieciešama, lai to vērstu par pareizu? _____

Mācība no dabas

Visā Bībelē ir izmantotas līdzības no dabas, lai mācītu garīgas patiesības. Arī šeit, izmantojot dabu, sakāmvārds izsaka mācību par pazemību.

Izlasi Sak. 30:18, 19! Kas šeit ir pateikts par cilvēka izpratnes robežām? __

Agūrs saskata noslēpumu pat daudzās "parastās" lietās. Viņš šeit atklāj ļoti aizraujošu noslēpumu kopumu. Pirmie divi ir no dzīvnieku valsts: ērgļa klusais lidojums debesīs un čūskas klusā pārvietošanās pa zemi. Pēc tam viņš pievēršas cilvēku pasaulei: kuģis jūrā un vīrietis ar sievieti. Pat mūsdienās, ar visām mūsu zinātniskajām gudrībām, ir palikuši tik daudzi noslēpumi. Cik svarīgi, lai mēs nekad nezaudētu savu izpratni par dzīves dziļumu un majestātiskumu. Šāda attieksme noteikti palīdzēs mums palikt pazemīgiem Dieva priekšā.

Izlasi Sak. 30:24-28! Kādi vēl dabas noslēpumi piesaista autora uzmanību un apbrīnu? _____

Interesanti, ka tieši pirms šiem pantiem (Sak. 30:20-23) ir runāts par cilvēka mulķību, augstprātību un netikumību. Pēc tam autors pāriet pie dzīvnieku pasaules, norādot uz maziem un pazemīgiem radījumiem, lai gan viņš izmanto to pašu ebreju vārdu "gudrs", kas ir izmantots attiecībā uz cilvēkiem (Sak. 3:13) un pat uz pašu Dievu (Īj. 12:13, Ps. 104: 24). Pat mūsdienās ar visiem mūsu sasniegumiem zinātnē, šo radījumu darbība ir ārpus mūsu pilnīgās saprašanas. Cik daudz vairāk viņu rīcība ir mulsinājusi gudro vīru viņa laikos! Un viņš patiešām bija gudrs, jo viena no lielajām gudrības pazīmēm ir atzīt, cik maz mēs zinām pat par visparastākajām lietām.

Padomā par dažām "visvienkāršākajām" lietām dabā: koka lapa, ūdens piliens, gliemežvāks. Kā fakts, ka pat šie sīkumi ir noslēpumu pilni, palīdz mums palikt pazemīgiem? _____

TĀLĀKIEM PĒTĪJUMIEM:

"Mums vajadzētu cienīt Dieva vārdu. Pret Svēto Rakstu grāmatu mums vajadzētu izturēties ar cieņu, nekad nelietot to citām vajadzībām vai apieties ar to nevērīgi. Nekad nevajadzētu citēt Svētos Rakstus jokiem vai arī izlietot tos asprātībām. "Kunga vārdi ir šķīsti vārdi, kā sudrabs, kas kaušēts podā, no rūdām septiņkārt tīrīts." (Sak. 30:5; Ps. 16:31)." (E. Vaita "Audzināšana" 244. lpp.)

"Kristus pirmie vārdi ļaudīm kalnā bija svētību vārdi. Svētīgi ir tie, Viņš sacīja, kas atzīst savu garīgo nabadzību un sajūt, ka tiem vajadzīga pestīšana. Evaņģēlijs tiek sludināts nabagiem. Tas tiek atklāts ne augstprātīgajiem, ne tiem, kas sevi uzskata par bagātiem un kam nekā nevajag, bet tiem, kas ir pazemīgi un satriekti. [...] Kungs neko nevar darīt cilvēka dziedināšanas labā, kamēr, pārliecinājies par savu vājumu un atbrīvojies no pašpaļāvības, cilvēks nepakļaujas Dievam. Tikai tad viņš var saņemt dāvanu, ko Dievs vēlas dot. Dvēselei, kas sajūt savu vajadzību, tiek piešķirts viss. Tai ir neierobežota pieeja Dievam, kurā mājo visa pilnība." (E. Vaita "Laikmetu ilgas" 299., 300. lpp.)

JAUTĀJUMI PĀRRUNĀM:

1. Pārdomā glābšanas plānu un kas bija vajadzīgs, lai mūs glābtu! Tas ir, mēs esam tik krituši, tik samaitāti, tik ļauni, ka tikai ar atjaunošanu nepietiktu, lai glābtu mūs no grēka. Mums vajadzīgs vietnieks – kāds, kas likumīgi nostājas mūsu vietā un ar kura taisnību pietiek, lai padarītu mūs taisnus Dieva priekšā. Ko šai realitātei vajadzētu mums atklāt par to, kāpēc augstprātība un lepnums ir vieni no ļaunākajiem grēkiem kritušajos cilvēkos?

---

2. Kādos dažādos veidos mūsu eksistence ir atkarīga no Dieva? Kas pašā dabā parāda mums, kā Dievs gādā par mūsu eksistenci?

---

3. Pārdomā vairāk lūgšanu Sak. 30:7-9! Ievēro šeit atklāto līdzsvaru! Kā mēs varam atrast līdzsvaru visā, ko darām? Kāpēc tas ir tik svarīgi?
